

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

आचार्यसेतुः - द्वितीयपत्रम् (व्याकरणम्)

प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम्

दिनाङ्कः

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः

आचार्यसेतु: - द्वितीयपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - व्याकरणम्

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् एकं खण्डमस्ति।
अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 X 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. अव्ययीभावस्य लक्षणं किम्?
2. दिक्संख्ये संज्ञायाम् इति सूत्रस्यार्थं लिखत।
3. उपसर्जनसंज्ञकस्य ह्रस्वो केन सूत्रेण भवति?
4. सप्तमी शौण्डैः इत्यस्य कोऽर्थः?
5. अव्ययं विभक्ति..... इति सूत्रं पूरयत।
6. प्राप्तजीविकः इति प्रयोगं साधयत।
7. समासः कतिविधः?
8. द्वितीया श्रितातीत-इति कीदृशं सूत्रम्?
9. निर्मक्षिकम् इत्यस्य विग्रहवाक्यं किम्?
10. राजपुरुषः इत्यत्र कः समासः? केन सूत्रेण भवति?
11. बहुव्रीहौ इत्यस्यार्थं लिखत।
12. उपमितं व्याघ्रादिभिः इत्यस्यार्थं लिखत।
13. विशेषणं विशेष्येण बहुलम् सूत्रस्योदाहरणं लिखत।
14. त्रिमूर्धः इति प्रयोगं साधयत।
15. अर्धपिप्पली इत्यत्र कः समासः? केन सूत्रेण भवति?
16. हरिहरौ इति प्रयोगं साधयत।
17. शिवकेशवौ इत्यत्र केन सूत्रेण समासः भवति?
18. 'द्वादश' इत्यत्र आत्वं केन सूत्रेण विधीयते?
19. चार्थे द्वन्द्वः इति सूत्रेण किं विधीयते?
20. अपुत्रः इति कस्य सूत्रस्योदाहरणम्?

21. नीलोत्पलम् इत्यत्र केन सूत्रेण समासः भवति?
22. अतिहिमम् इति प्रयोगं साधयत।
23. किराजा इत्यत्र कः समासः? केन सूत्रेण?
24. द्वन्द्वस्य कति भेदाः?
25. समासस्य का परिभाषा।

खण्डः – ख

प्रश्नाः – पञ्च समाधेयाः

अङ्काः – 05 X 08 = 40

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. तत्पुरुषस्य वैशिष्ट्यं वर्णयत।
2. अपदिशम्, पितरौ इमौ प्रयोगौ साधयत।
3. पूरणगुण..... इति सूत्रं पूरयत, अथ चोदाहरणमुपस्थापयत।
4. अव्ययीभावस्य किं लक्षणम्? इति सूत्रस्य कोऽर्थः?
5. तत्पुरुषसमासस्य लक्षणं वैशिष्ट्यं च निरूपयत।
6. रूपवद्भार्यः इति प्रयोगं साधयत।
7. स्त्रियाः पुंवद्भाव.... इति सूत्रं सोदाहरणं विवेचयत।
8. सप्तर्षयः, पञ्चगवधनः इमौ प्रयोगौ साधयत।

खण्डः – ग

प्रश्नाः – द्वौ समाधेयौ

अङ्काः – 02 X 10 = 20

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. बहुव्रीहिसमासस्य परिचयो देयः।
2. भूतपूर्वः, कृष्णश्रितः, शङ्कुलाखण्डः, हरित्रातः, यूपदारु- इमान् प्रयोगान् साधयत।
3. हरित्रातः, महाप्रिया, जरच्चित्रगुः, यूपदारु, प्राचार्यः इमान् प्रयोगान् साधयत।
4. द्वन्द्वस्य वैशिष्ट्यं वर्णयत।

